

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

1. An Episcopi possint imponere pœnas pecuniarias etiam laicis ex delictis
misti fori? Et affirmative respondetur. Et cursim docetur Episcopos habere
Fiscum saltem ex consuetudin. Ex part. 10. tr. 8. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

item ad debitorum nomine Ecclesie contra-
dictum solutionem applicetur. Hæc Layman.

7. Nota tamen, ut dictum est, ut Episcopus valide
pensiones imponat, debet semper interuenire iusta
causa, ad eam legitima, qualis scilicet leges præscribunt.
Ex quo inferitur primo, pensionem collatam ab Epi-
scopo nulla causa expressa, nullam & inualem esse,
vt ex pluribus Decisionibus probat Garzias *part. 1.*
cap. 2. Secundo posse eam argui confidentiæ simoniacæ,
vt conuicta est, quæ tradit Flaminius *q. 28. de Con-
fess. & post illum Garzias part. 1. c. 5. §. 2.* Tertio cau-
sam expressam, sed non qualem leges permittunt, vi-
tute etiam impositionem pensionis ab Episcopo,

cui tantum iura concedunt hanc facultatem in certis
casibus & propter causas expressas, vt bene Nauarrus
consil. 4. de simonia, & Filiucius ubi supra, n. 8.

8. Verum, si stylus Curie hodie absolute, & sine
vlla distinctione, pensiones omnes referuat soli Pon-
tifici, vt vult Toletus, Lessius, Binsfeldius, & alij pri-
uatiuè, quoad Episcopos videtur ab ipsis omnino
seruandus, quia stylus Curie facit ius, & in his ma-
teris Romana praxis est regula: vnde cautè proced-
ant Episcopi; nam præter iurisdictionem vsurpa-
tam, beneficiatus tentabit litem contra pensiona-
rium, de nullitate pensionis impostæ ab Episcopo
potestatem non habente.

TRACTATUS QUARTVS
DE
POENIS, SEV MVLCTIS
PECUNIARIIS EPISCOPO NON APPLICANDIS.

RESOLVTIO PRIMA.

An Episcopi possint imponere pœnas pecuniarias
etiam laicis ex delictis mixtis fori?

Et affirmatiue respondetur.

Et causam docetur Episcopos habere Fiscum saltem ex
consuetudine. Ex *part. 1. c. 1. §. 1. Ref. 1.*

¶ Anc questionem à nullo Theolo-
go morali inuenio diligenter per-
tractatam, & tamen est adeo pra-
cticalis, ideo ad communem vti-
litatè latè examino. Et quo

ad primum, videtur Episcopos non posse pœnas pecu-
narias imponere, ex *cap. 1. auper. 11. questione 3. cap.*
Si lapsi 50. dist. cap. de pœnis, cap. Irrefragabili §. ult.
*de Officio ordinarij, & cap. 10. Clericorum, de vita, & ho-
nori, Cleric. per quæ iura habetur, quod delinquentes nõ
sunt in pecunia puniendi; quia personæ delinquent,
& non pecuniæ, vt §. Operari, collat. 3. de mand. Princip.
quare pœna suos debet sequi Aurhores leg. Sancimus
Cul. de pœnis. Hinc lictorus; citò violatur auto iusti-
tia, nullamque reus perimiticit pœnam, quam seip-
se possit redimere, *cap. 1. pauper. 11. q. 3.* Hostiensis in *Sum-
maria de Officio ordinarij §. Quid pertinet n. 4.* dicit, quod
delicta debent puniri secundum statuta Canonica, &
non secundum quæstum pecuniæ. Hanc etiam senten-
tiam docuit Segura Dauolos *part. 2. cap. 10. per
num. 3.* & probati potest ex autoritate Francisci
Alfari de *Officio Fiscalis Gloss. 9. n. 9.* qui tenet, Epil-
scopos non habere Fiscum.*

2. Verum his non obstantibus, tanquam certam
opinionem affirmatiuam tenendam esse puto, nem-
pe Episcopos posse imponere pœnas pecuniarias, ex
gravi vbi que recepta, & probatur ex *cap. Dilectus de
Officio Ordinarij, cap. si quis 23. questione 5. c. Cum sit
num. §. ult. de Indulg. & docent communiter Do-
ctores, vt Corneus *conf. 19. lib. 2. per totum Farinacius
num. 1. quest. 19. n. 1.* Iulius Clarus, *lib. 5. quest. 80. n. 5.*
& alij, quos adducit, & sequitur Mauritius de Alze-
do, de *Premunitia Episcoporum, p. 1. cap. 12. n. 90.* &
Barbosa de *potest. Episcop. part. 3. allegat. 197. n. 16.* fir-
mantes etiam Episcopos, saltem ex consuetudine ha-
bere Fiscum, vt notauit etiam Couarruias, Bo-*

Tom. 111.

badilla, Regens de Vico, & Salzedus in locis infra
citandis. Et ad iura superius allata respondent, &
concordate nituntur plures, quos inuenies apud Se-
guram Dauolos ubi supra. Itaque certum est posse
Episcopos pœnas pecuniarias imponere etiam Lai-
cis ex delictis mixtis fori contra Regentem de Vi-
co in *Pragmat. Regni Sardinia, tom. 2. tit. 7. cap. 6.*
num. 7. & ita firmat Farinacius *tom. 1. quest. 19. n. 5. 1.*
quia ex talibus delictis Ecclesiasticæ Iurisdictioni
se subiiciunt, vt in *cap. Statuimus 16. quest. 1. & cap.*
Quisquis 17. quest. 4. & notat Abbas in *cap. Licet de
pœnis.*

Sup. hoc in
tom. 9. tr. 2.
ex Ref. 302.
§. Cum igi-
tur, curiam
ad lin. 2.

RESOL. II.

Episcopos non posse pœnas pecuniarias sibi appli-
care, sed applicandas piis locis demonstratur,
etiam si sint impostæ per sententiam, siue per Sta-
tutum.

Et quid, si Episcopus sit adeo pauper?

Et quid est sentiendum de contraria consuetudine, per
quam pars pœnarum applicabatur Vicario, vel Ca-
mere Episcopi, vel fabricæ Ecclesie Cathedralis? Ex
p. 10. tr. 8. Ref. 2.

§. 1. Sed difficultas est, an Episcopus dictas pœ-
nas pecuniarias possit sibi applicare. Et re-
spondeo, quod stando in iure communi antiquo, sunt
aliqui affirmatiuæ sententiæ adherentes, vt docet
Bald. in *auth. bona damnatorum lib. 2. C. de bonis proscri-
ptorum, Ananias in cap. Excommunicamus in princ. n. 9.*
de hæreticis, Angelus de maleficijs, in verb. eius bona,
n. 30. Barbatia conf. 22. n. 12. vol. 3. Gomez super leg. 7.
Tauri n. 75. Franciscus Marc. decis. 339. num. 12. p. 1. at-
tamen minimè hoc procedere, (ait Conartrui. *lib. 2.*
Var. cap. 9. num. 9.) vbi sententia Iudicis pœna
pecuniaria inferitur: sed si tantum eadem pœna
statuto, aut constitutione sancita fuerit, pote-
rit Iudex Ecclesiasticus eam in proprios vsus
expendere, id etenim fit statuti & legis au-
thoritate: ex quo suspicio auaritiæ abest ab ipso
Iudice, cum per statutum ea pœna Episcopo, aut
Iudici adicitur, notant Hostiensis, Abbas, &
Felinus, in *c. Irrefragabili §. cæterum.* Quod etiam